

BMP-0790-4-1/2018/MM

Warszawa, dnia *5 września* 2018 roku

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2018 -09- 10
ZAL.	NR

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku

w nawiązaniu do wystąpienia Pana Rzecznika z dnia 31 lipca 2018 roku (V.511.354.2018.TS) w sprawie *planowanych działań mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa na drogach* uprzejmie informuję, że kwestia bezpieczeństwa w ruchu drogowym pozostaje jednym z priorytetów w działaniach zarówno Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA), jak i służb podległych i nadzorowanych przez MSWiA.

Odnosząc się do propozycji powołania krajowego Systemu Zarządzania i Kontroli Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz powierzenia koordynacji działań w tym zakresie ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych wyjaśniam, że w obecnym stanie prawnym - zgodnie z art. 140c ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. 2017 r. poz. 1260, z późn.zm.) - określanie kierunków i koordynacja działań administracji rządowej w sprawach bezpieczeństwa ruchu drogowego jest zadaniem Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (KRBRD). Ponadto do zadań KRBRD należy również m.in.:

- proponowanie kierunków polityki państwa;
- opracowywanie programów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w oparciu o propozycje przedstawiane przez właściwych ministrów i ocena ich realizacji;
- inicjowanie badań naukowych;
- inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych oraz umów międzynarodowych;
- inicjowanie kształcenia kadr administracji publicznej;
- inicjowanie współpracy zagranicznej;
- współpraca z właściwymi organizacjami społecznymi i instytucjami pozarządowymi;
- inicjowanie działalności edukacyjno-informacyjnej;
- analizowanie i ocena podejmowanych działań.

Nawiązując do kwestii dotyczącej ewentualnego połączenia Policji i Inspekcji Transportu Drogowego informuję, że w MSWiA na bieżąco są prowadzone prace analityczne mające na celu optymalne określenie kompetencji organów, do których zadań należy kontrola ruchu drogowego.

Ponadto w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji trwają prace zmierzające do opracowania propozycji rozwiązań w zakresie:

- usuwania pojazdów;
- odpowiedzialności za niewłaściwe oznakowanie dróg;
- odpowiedzialności za nieuprawnione stosowanie urządzeń do blokowania kół;
- postępowania kierowców samochodów (zarówno osobowych, jak i ciężarowych oraz dostawczych) na autostradach i drogach ekspresowych.

Jednocześnie MSWiA monitoruje wyniki działań Policji ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa oraz podejmuje działania mające na celu utrzymanie wzrostu poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Wyrazem powyższego było wydanie polecenia zwiększenia liczby patroli ruchu drogowego w okresach szczególnego natężenia ruchu (święta, okresy wakacyjne i ferie zimowe), co przekłada się na zmniejszenie liczby wypadków śmiertelnych.

Obszar bezpieczeństwa ruchu drogowego został również ujęty w ramach realizacji *Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017*, którego koordynatorem jest MSWiA (kontynuacja Programu III edycji po 2017 roku). Założenia Programu przewidywały formułę otwartości na inicjatywy instytucjonalne i obywatelskie, nowatorskie formy działania, partnerów chcących działać na rzecz bezpieczeństwa, porządku publicznego i przeciwdziałania patologiom społecznym.

Podczas realizacji Programu, wskazane w nim cele i zadania, szczególnie w odniesieniu do głównego zadania, jakim jest aktywizacja i wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, były realizowane przede wszystkim poprzez dofinansowywanie projektów realizowanych na poziomie lokalnym przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe.

Celem głównym ww. Programu było wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych. Był on realizowany poprzez trzy cele szczegółowe: 1) Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa, 2) Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży, 3) Edukacja dla bezpieczeństwa, które także przewidywały wspieranie inicjatyw lokalnych w obszarze bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W budżecie państwa na każdy rok funkcjonowania Programu, w ramach rezerwy celowej na realizację programu *„Razem bezpieczniej”* zabezpieczono kwotę 3.000.000 zł w 2016 roku i 5.000.000 zł w 2017 roku na aktywizację społeczności lokalnych. Kwota ta była przekazywana do budżetów wojewodów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. Przez dwa lata realizacji Programu dofinansowano 151 projektów na kwotę około 8 000 000 zł. W 2017 roku Program po raz pierwszy objął modernizację przejść dla pieszych, a dofinansowanie na ten cel otrzymało 31 projektów, w ramach których zostało zmodernizowanych około 165 takich przejść.

Jednocześnie uchwałą z dnia 6 lutego 2018 roku wprowadzono *Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020 - III edycja*. Główny cel Programu, określony jako wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych, jest realizowany poprzez cztery cele szczegółowe: 1) Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa, 2) Bezpieczne przejścia dla pieszych, 3) Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży, 4) Edukacja dla

bezpieczeństwa. Na realizację tej edycji zabezpieczono środki w rezerwie celowej budżetu państwa w zwiększonej kwocie 6 000 000 zł na każdy rok funkcjonowania Programu oraz środki w wysokości 350 000 zł rocznie w budżecie MSWiA na działania o charakterze centralnym.

Podmioty uprawnione do składania wniosków, tj. projektów profilaktyczno-prewencyjnych (organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego) mogą ubiegać się o wsparcie finansowe z Programu zgodnie z potrzebami lokalnych społeczności, także w obszarze bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W kwietniu 2018 roku MSWiA wystąpiło do wojewodów o przedstawienie projektów profilaktyczno-prewencyjnych, których realizacja w 2018 roku przez podmioty pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego ma wspierać działania administracji rządowej w tym zakresie. Warto nadmienić, że wojewodowie przekazali do MSWiA 268 propozycji lokalnych projektów profilaktycznych. Po ocenie merytorycznej i uwzględnieniu budżetowych ram Programu, aż 111 z nich otrzyma wsparcie finansowe w łącznej kwocie 5.999.146 zł. Część tych projektów, podobnie jak w latach poprzednich, przewiduje również działania dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Ich wdrożenie, realizacja i zakończenie zostało zaplanowane do końca 2018 roku.

Warto dodać, że niezależnie od powyższych działań, w 2017 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zleciło organizacjom pozarządowym realizację następujących zadań publicznych w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

- pn.: „Zapobieganie wypadkom drogowym”, w ramach którego realizowano m.in. akcje drogowe z udziałem funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej, polegające przede wszystkim na prewencyjnym nauczaniu i przestrzeganiu przed niebezpieczeństwem. We wszystkich działaniach kampanii wzięło udział około 37 tys. osób. W ramach omawianego zadania opracowano również program edukacyjno-informacyjny „Jestem Offline na drodze”, który był prezentowany dzieciom i młodzieży w trakcie zajęć informacyjno-edukacyjnych - program został przekazany do 100 placówek edukacyjnych. Ponadto wydano 10 000 broszur dla uczestników ruchu drogowego;
- pn.: „Realizacja kampanii społecznej - Twoje bezpieczne przejście”, w ramach którego oznakowano tablicami lub billboardami wybrane miejsca niebezpieczne dla pieszych w Polsce. Zrealizowano również kampanię informacyjno-edukacyjną „Niech Żyje Zebra”, z wykorzystaniem komunikacji internetowej.

Ponadto informuję, że działania w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym pozostają jednym z najważniejszych zadań realizowanych przez Policję, co znalazło odzwierciedlenie w *Priorytetach i zadaniach priorytetowych Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2018*. W powyższym dokumencie określono, że zamierzony cel ma zostać osiągnięty w szczególności poprzez realizację następujących zadań priorytetowych: 1) nasilenie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa pieszych, 2) zapewnienie optymalnej liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę bezpośrednio na drogach, 3) zwiększenie bądź utrzymanie udziału policjantów ruchu drogowego w ogólnopolskich działaniach kontrolno-prewencyjnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W Komendzie Głównej Policji powstał *Plan działań Policji na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w latach 2017-2020*, którego celem jest zwiększenie efektywności działań

Policji w tym zakresie. Dokument zawiera diagnozę czynników mających wpływ na zwiększoną liczbę ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych oraz wyznacza główne kierunki działań, podejmowanych zarówno na poziomie wykonawczym, jak i nadzorczym. Powyższy dokument wpisuje się w realizację głównych celów *Narodowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2013-2020*.

Założenia *Planu* w zakresie bezpieczeństwa pieszych zostały doprecyzowane w *Krajowym programie działań Policji na rzecz bezpieczeństwa pieszych na lata 2018-2020*, którego realizacja obejmuje cztery obszary: 1) nadzór nad ruchem drogowym w obszarze bezpieczeństwa pieszych, 2) edukację - kształtowanie świadomości uczestników ruchu drogowego, 3) analizę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w obszarze bezpieczeństwa pieszych, 4) wdrażanie rozwiązań w zakresie inżynierii i infrastruktury drogowej poprawiających bezpieczeństwo pieszych.

Ponadto zgodnie z dokumentem *Plan działań kontrolno-prewencyjnych na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2018 roku* raz w miesiącu na terenie całej Polski są prowadzone wzmożone działania pn. *Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego*. Mają one na celu poprawę bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów oraz egzekwowanie stosowania się uczestników do obowiązujących przepisów prawa. W trakcie trwania ww. działań policjanci ruchu drogowego pełnią służbę w miejscach szczególnie niebezpiecznych dla pieszych i rowerzystów, gdzie ich zadaniem jest eliminowanie niebezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego.

Należy również dodać, że Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji opracowuje kierunki działań profilaktycznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego - inicjuje, przygotowuje oraz koordynuje prowadzenie ogólnopolskiej policyjnej działalności profilaktycznej w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego w ruchu drogowym.

Prowadzone obecnie w omawianym obszarze działania profilaktyczne, wzorem lat ubiegłych, są realizowane na podstawie planów i założeń przygotowywanych centralnie, tj.:

- *Planu działań kontrolno-prewencyjnych na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2018 roku;*
- *Planu działań profilaktycznych na rok 2018, koordynowanych przez Biuro Ruchu Drogowego KGP, stanowiącego załącznik nr 6 do Planu działań Policji na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w latach 2017-2020;*
- *Krajowego programu działań Policji na rzecz bezpieczeństwa pieszych na lata 2018-2020;*
- ramowych założeń będących podstawą do wypracowania wojewódzkich programów ukierunkowanych na bezpieczeństwo rowerzystów na lata 2018-2020.

Omawiane działania są realizowane również lokalnie, przez poszczególne jednostki organizacyjne Policji, z uwzględnieniem zagrożeń występujących na danym terenie. Na ich podstawie policjanci podejmują działania profilaktyczne, mające na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, kształtowania prawidłowych postaw i zachowań wśród jego uczestników, jak również budowania poczucia współodpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych na drodze.

W obszarze działalności profilaktycznej poza przedsięwzięciami własnymi, Policja jest

współorganizatorem lub partnerem działań m.in. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Infrastruktury, Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, placówek oświatowych, organizacji rządowych i pozarządowych oraz innych podmiotów działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Z wyrazami szacunku

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
z up. Jacek Kurczak
Sekretarz Stanu

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa Polska
mswia.gov.pl

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPŁ. 2018 -09- 10

ZAK. NR

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH
AL. SOLIDARNOŚCI 77
00-090 WARSZAWA

MSWiA

AAC899181

1297299-181902-21-R

6